

ความแตกต่างของภาษาจีนในประเทศจีนและไต้หวัน

中国大陆与台湾的中文之差别

Differences of Chinese Language

Used in Mainland China and Taiwan

เชิดชัย ผาสูปงษ์¹ และ จิตรลัดดา สวัสดิพงษ์²

บทคัดย่อ:

จีนและไต้หวันต่างใช้ภาษาจีนเหมือนกัน แต่เพราะสาเหตุทางการเมืองทำให้สองฝั่งต้องแยกจากกันเป็นระยะเวลานานกว่า 5 ทศวรรษ ส่งผลให้สองฝั่งเกิดความแตกต่างด้านภาษาขึ้นมา ได้แก่ สำเนียง ตัวอักษร ระบบสัญลักษณ์การออกเสียงภาษาจีน คำศัพท์ เป็นต้น ซึ่งผู้เขียนได้สรุปและรวบรวมมานำเสนอในบทความฉบับนี้ เพื่อให้เห็นความแตกต่างในแง่มุมต่างๆ ทางภาษาของทั้งสองฝั่ง

คำสำคัญ: ตัวอักษรจีน สัญลักษณ์การออกเสียง คำศัพท์ ยี่ห้อสินค้า

摘要:

中国大陆与台湾同使用中文，但因政治缘故致使两岸相分离了五十多年，导致两岸之语言产生了差别，如：发

¹ เชิดชัย ผาสูปงษ์ สถาบันภาษาและคอมพิวเตอร์ ECC

李俊, ECC 语言及电脑教学中心。

Cherdchai Phasupong, ECC Language and Computer Institute.

² จิตรลัดดา สวัสดิพงษ์ สถาบันภาษาและคอมพิวเตอร์ ECC

吴苑妃, ECC 语言及电脑教学中心。

Chitladda Sawatdipong, ECC Language and Computer Institute.

音、文字、音标符号体系及词汇等。本文试图归纳两岸的语言，以寻找两岸各方面的语言差别。

关键词： 汉字；音标符号；词汇；商标名称

Abstract:

Both the Mainland China and Taiwan share the same root of Chinese language. However, the political separation of Taiwan over the last 5 decades from mainland China has also contributed to linguistic differences between the two ranging from accents, Chinese characters, phonetic systems, and vocabulary, etc. We have, therefore, decided to summarize and contrast many aspects of both Chinese dialects for the readers in this article.

Key words: Chinese character; phonetic system; vocabulary; brand names

เป็นที่ทราบกันดีว่าความสัมพันธ์ระหว่างจีนและไต้หวันระเหวมาโดยตลอด ซึ่งที่มาของปัญหานี้มาจากสงครามกลางเมือง (The Chinese Civil War) ระหว่างกองทัพปลดแอกประชาชนจีนของพรรคคอมมิวนิสต์จีนและพรรครัฐบาลก๊กมินตั๋ง ซึ่งสิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2492 (ค.ศ. 1949) โดยจบลงด้วยการที่กองทัพปลดแอกประชาชนจีนของพรรคคอมมิวนิสต์ โดยการนำของเหมาเจ๋อตงได้เข้าปกครองจีนแผ่นดินใหญ่ ในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2492 และประกาศเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ (ประตู่เทียนอันเหมิน) และปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ ส่วนพรรครัฐบาลก๊กมินตั๋ง ซึ่งนำโดยจอมพลเจียงไคเช็คได้ถอยลงมาทางใต้ โดยมีประชาชนผู้ลี้ภัยตามมา

ประมาณ 2 ล้านคน ได้เข้ายึดครองไต้หวันและเกาะบางเกาะในมณฑล
ฝูเจี้ยน โดยมีกองเรือที่ 7 ของสหรัฐอเมริกาให้การคุ้มครองอยู่บริเวณ
ช่องแคบไต้หวัน และปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย หลังจากนั้นทั้ง
สองฝ่ายก็ตัดความสัมพันธ์ทุกๆ ด้านอย่างสิ้นเชิง กลายเป็นศัตรูทางการเมือง
มาเป็นระยะเวลากว่าห้าสิบปี และเริ่มมีการผ่อนผันบ้างในระยะเวลา
ต่อมา จนกระทั่งในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2548 (ค.ศ. 2005) ความ
สัมพันธ์ของสองฝั่งเริ่มส่อแววดีขึ้น เห็นได้จากการที่สองฝั่งมีสายการบิน
บินตรงถึงกันแล้ว

เนื่องจากไต้หวันไม่ไปมาหาสู่กับจีนแผ่นดินใหญ่เป็นเวลาหลาย
สิบปีนี่เอง ทำให้คนจีนทั้งสองฝ่ายเกิดความแตกต่างในหลายๆ ด้าน ไม่
ว่าจะเป็นด้านการดำรงชีวิต แนวความคิด และที่จะต้องกล่าวถึงก็คือเรื่อง
ภาษาจีนของทั้งสองฝั่ง โดยสามารถแยกเป็นหัวข้อต่างๆ ได้ดังนี้คือ

1. ตัวอักษร (Chinese characters)

เป็นที่ทราบกันดีว่า ตัวอักษรจีนที่ใช้กันในปัจจุบันจำนวนกว่าหนึ่ง
หมื่นตัวนี้ แบ่งออกเป็นอักษรแบบตัวเต็ม (繁體字/正體字 Fántǐ zì/
Zhèngtǐ zì) และอักษรแบบตัวย่อ (简体字 Jiǎntǐ zì)

- อักษรแบบตัวเต็ม (繁體字/正體字 Fántǐ zì/Zhèngtǐ zì)
ใช้ที่ไต้หวัน นอกจากนี้ยังใช้ที่เขตปกครองพิเศษของจีน ได้แก่ฮ่องกง
และมาเก๊า และอีกหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยด้วย

- อักษรแบบตัวย่อ (简体字 Jiǎntǐ zì) ซึ่งใช้อย่างเป็นทางการ
ในประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ สิงคโปร์ และมาเลเซียนั้น คณะกรรมการ
ปฏิรูประบบการเขียนตัวอักษรจีนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้
ประกาศใช้ตัวหนังสือตัวย่อ จำนวน 2,238 ตัว เมื่อ พ.ศ. 2498 (ค.ศ.
1955) ตัวอักษรแบบตัวย่อ จำนวน 2,238 ตัวนี้ ยังสามารถแบ่งได้เป็น
2 ประเภท คือ

ก. ตัวอักษรแบบตัวย่อที่เปลี่ยนรูปไปทั้งหมด มีจำนวน 400 กว่าตัว เช่น

ตัวเต็ม 頭 头 又 ' ตัวย่อ 头 tóu

ข. ตัวอักษรแบบตัวย่อที่เปลี่ยนรูปแต่เพียงบางส่วน มีจำนวน 1,700 กว่าตัว เช่น

ตัวเต็ม 說 尸 又 乙 ตัวย่อ 说 shuō

ตัวอักษรจีนนับเป็นความแตกต่างที่สำคัญที่สุดในด้านการใช้ภาษาจีนระหว่างไต้หวันและจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งกระแสการใช้ตัวอักษรตัวย่อนี้ส่วนหนึ่งก็น่าจะมาจากจำนวนขีดในตัวอักษรที่ลดน้อยลง ทำให้ง่ายแก่การจดจำตัวอักษรจีน และมีความสะดวกรวดเร็ว แต่ก็มีตัวอักษรบางตัวที่เปลี่ยนรูปไปจนไม่ได้คงความหมายดั้งเดิมในอักษรจีนซึ่งเป็นอักษรภาพเอาไว้

2. ระบบสัญลักษณ์ออกเสียง (phonetic systems)

สัญลักษณ์การออกเสียง ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้สามารถแบ่งได้ดังนี้คือ

1. สัญลักษณ์จู้อิน (注音符号 Zhùyīn fúhào) เป็นระบบตัวกำกับการออกเสียงแบบเก่า ที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2455 (ค.ศ. 1912) ซึ่งปัจจุบันไต้หวันก็ยังใช้ตัวกำกับการออกเสียงระบบนี้อยู่ (ดูตัวอย่างในข้อ 1)
2. สัญลักษณ์ฮั่นหฺยวี่พินอิน (汉语拼音 Hànyǔ pīnyīn) หรือที่เรียกว่าสัทอักษรเป็นระบบตัวกำกับการออกเสียงซึ่งนำเอาตัวอักษรโรมัน (ตัวอักษรภาษาอังกฤษ) มาใช้ โดยคณะกรรมการปฏิรูประบบการเขียนตัวอักษรจีนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ประกาศใช้ระบบสัทอักษรอย่างเป็นทางการ เมื่อ พ.ศ. 2499 (ค.ศ. 1956) ซึ่งก็สอดคล้องกับความนิยมในการใช้ตัวกำกับการออกเสียงแบบสากล (International Phonetic Alphabet) และยังสามารถเอื้ออำนวยให้คนต่างชาติเรียนภาษาจีนได้ง่าย

และสะดวกขึ้น

3. ด้านการใช้คำศัพท์ (Vocabulary)

ความแตกต่างทางด้านภาษาที่เกิดขึ้นจากการที่ทั้งสองฝ่ายขาดการติดต่อกันหลายสิบปี ทำให้ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร โดยเฉพาะศัพท์เฉพาะด้านและชื่อยี่ห้อสินค้ามีความแตกต่างกันมาก นอกจากนี้ยังมีบางคำที่มีเสียงอ่านแตกต่างกัน ซึ่งได้รวบรวมสรุปออกมาเป็นตัวอย่างได้ดังนี้

3.1 คำศัพท์ทั่วไป

คำศัพท์	จีนแผ่นดินใหญ่	ไต้หวัน
รถแท็กซี่	出租车	计程车
ปากกาลูกกลิ้ง	圆珠笔	原子笔
บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป	方便面	速食面
รถตู้	面包车	厢形车
รถไฟลอยฟ้า	轻轨	捷运
รถแทรกเตอร์	拖拉机	耕耘机
บริษัทดัมตัน	皮包公司	空头公司
ถ่ายเอกสาร	复印	影印
วีดีโอเทป	录像带	录影带
โรงเรียนอนุบาล	幼儿园	幼稚园
เครื่องบินไอพ่น	喷气式飞机	喷射机
บริกร	服务员	服务生

3.2 ชื่อเฉพาะ

คำศัพท์	จีนแผ่นดินใหญ่	ไต้หวัน
สับปะรด	菠萝	凤梨

ก๊ว
ฝรัง
โคเคน

猕猴桃
番石榴
可卡因

奇异果
芭乐
古柯碱

3.3 ศัพท์เฉพาะด้าน

คำศัพท์	จีนแผ่นดินใหญ่	ไต้หวัน
ซอฟต์แวร์	软件	软体
ฮาร์ดแวร์	硬件	硬体
คลื่นอัลตราโซนิก	超声波	超音波
ดิจิตอล	数码	数位
ซิมการ์ด	芯片	晶片
ไวรัสตับอักเสบบชนิด A	甲肝	A 型肝炎

3.4 พยางค์สลับตำแหน่งกัน

จีนแผ่นดินใหญ่ / ไต้หวัน

地道 dìdào / 道地 dàodì = แท้ ถึงขั้น

熊猫 xióngmāo / 猫熊 māoxióng = หมีแพนด้า

3.5 คำเหมือนแต่ความหมายต่างกัน

จีนแผ่นดินใหญ่ : 机车 = หัวรถจักร

ไต้หวัน : 机车 = รถมอเตอร์ไซด์

3.6 วรรณยุกต์แตกต่างกัน

จีน			จีน		
คำศัพท์	แผ่นดินใหญ่	ไต้หวัน	คำศัพท์	แผ่นดินใหญ่	ไต้หวัน
吨	dūn	dùn	寂	jì	jí
菌	jūn	jùn	剽	piāo	piào

剖	pōu	pǒu	期	qī	qí
企	qǐ	qì	叔	shū	shú
淑	shū	shú	凸	tū	tú
突	tū	tú	危	wēi	wéi
紊	wěn	wèn	昔	xī	xí
惜	xī	xí	息	xī	xí
锡	xī	xí	椰	yē	yé
质	zhì	zhí	筑	zhù	zhú

3.7 ออกเสียงแตกต่างกัน

จินแผ่นดินใหญ่ / ใต้หวัน

垃圾 lājī / lèsè = ขยะ

和 hé / hàn = และ กับ

3.8 ชื่อยี่ห้อสินค้า

ชื่อยี่ห้อ

จินแผ่นดินใหญ่

ใต้หวัน

Adidas

阿迪达斯

爱迪达

Benz

奔驰

宾士

Chanel

夏奈尔

香奈儿

Citizen

西铁城

星辰

Gillette

吉列

吉利

Gucci

古姿

古驰

Intel

英代尔

英特尔

Lux

力士

丽仙

Nissan

尼桑

日产

Olay

玉兰油

欧蕾

Sony

索尼

新力

Versace	范思哲	凡赛斯
Viagra	伟哥	威而钢
Volvo	沃尔沃	富豪

3.9 ชื่อประเทศ

ชื่อประเทศ	จีนแผ่นดินใหญ่	ไต้หวัน
Burundi Republic สาธารณรัฐบุรุนดี	布隆迪共和国	蒲隆地共和国
Chad Republic สาธารณรัฐชาด	乍得共和国	查德共和国
Ecuador สาธารณรัฐเอกวาดอร์	厄瓜多尔共和国	厄瓜多共和国
Emirate of Qatar รัฐกาตาร์	卡塔尔国	卡达
Kingdom of Saudi Arabia ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย	沙特阿拉伯王国	沙乌地阿拉伯王国
The Kingdom of Tonga ราชอาณาจักรตองกา	汤加王国	东加王国
Zimbabwe ซิมบับเว	津巴布韦共和国	辛巴威共和国

จะเห็นได้ว่า ภาษาจีนในประเทศจีนและไต้หวันนั้นมีความแตกต่างกันอยู่บ้างในด้านต่างๆ ดังตัวอย่างข้างต้น แต่ในความเป็นจริงนั้น ยังมีคำอีกจำนวนมากที่จีนหรือไต้หวันเป็นผู้ริเริ่มใช้ก่อน แล้วเผยแพร่ไปยังอีกฝั่งหนึ่งจนเป็นที่แพร่หลาย จนใช้เหมือนกันทั้งสองฝั่ง และยังมีชื่อของชาวต่างชาติและชื่อเรียกประเทศที่ถูกแปลงให้เป็นภาษาจีน ซึ่งมีบาง

ชื่อที่สองฝั่งแปลงเป็นชื่อเรียกที่แตกต่างกัน เช่น ชื่อประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา จอร์จ บุช ประเทศจีนแผ่นดินใหญ่เรียก 布什 Bùshí ได้หัว้นเรียก 布希 Bùxī ประเทศนิวซีแลนด์ ประเทศจีนเรียก 新西兰 Xīn Xīlán ได้หัว้นเรียก 纽西兰 Niǔ Xīlán เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีคำศัพท์ที่เกิดขึ้นใหม่จำนวนหนึ่ง ซึ่งสองฝั่งต่างบัญญัติกันขึ้นมาเอง รวมถึงศัพท์สแลงและศัพท์เกี่ยวกับการปกครองที่แตกต่างอีกจำนวนหนึ่ง

จีนและไต้หวันต่างใช้ภาษาจีนเป็นภาษาประจำชาติ การตัดขาดความสัมพันธ์ทางการเมืองนานกว่าห้าสิบปีส่งผลให้เกิดความแตกต่างทางภาษาขึ้นมาบ้าง แต่ไม่ถึงกับส่งผลกระทบต่อการสื่อสารของคนทั้งสองฝั่ง บทความฉบับนี้ได้นำจุดที่แตกต่างของภาษาจีนของสองฝั่งมาสรุปให้เห็นภาพความแตกต่างทางภาษาเพียงขั้นต้น เพื่อผู้อ่านจะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาเปรียบเทียบขั้นต่อไป